

VÝTAH Z POLSKÝCH PROVINCIALNÍCH STATUT Z ROKU 1420 V RUKOPISE MIKULOVSKÉ DIETRICHŠTEJNSKÉ KNIHOVNY

Pavel Otmar KRAFL

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Katedra histórie
Hodžova 1
949 74 Nitra
pkrafl@ukf.sk

KRAFL, Pavel Otmar. Excerpt from the Polish Provincial Statutes of 1420 in the Mikulov Dietrichstein Library Manuscript. In *Studia Historica Nitriensia*, 2020, vol. 24, no. 1, pp. 125-131, ISSN 1338-7219, DOI: 10.17846/SHN.2020.24.1.125-131.

Provincial statutes promulgated by the Gniezno archbishop Nicolas Trąba (1412-1422) in 1420 represent a prominent Polish legal relic. Author describes an excerpt from the statutes in a manuscript No. Mk 108, which is located in the Moravian Library in Brno. The manuscript is a part of the former Dietrichstein Library in Mikulov. The manuscript probably comes from around 1440-1460. It is of pure Bohemical nature and contains mostly theological texts such as tracts and letters by John Hus, tracts by Jakoubek of Stříbro and other theological texts. The excerpt from Trąba's statutes is located in ff. 124r-137v. In some places, the text is literal transcription of selected sections of the statutes (perhaps with small grammatical differences), elsewhere, in particular cases, it also differs factually.

Klíčová slova: provinciální statuta; kodifikace; středověké kanonické právo; kodex; Polsko; Brno;

Keywords: Provincial Statutes; Codification; Medieval Canon Law; Codex; Poland; Brno;

Mezi přední polské církevněprávní památky patří provinciální statuta promulgowaná hnězdenským arcibiskupem Mikulášem Trąbou (1412-1422) roku 1420. Právem na ní byla upřena pozornost polské i cizí historiografie, juristů, kanonistů a obecných historiků. Władysław Abraham provedl podrobnou analýzu pramenů, z nichž původci textu statut čerpali, počínaje polským provinciálním zákonodárstvím, partikulárním zákonodárstvím jiných církevních provincií (mohučská, pražská, magdeburská a solnohradská provinciální statuta), papežskými dekrety a konče dekrety kostnického koncilu. Připojen je soupis využitých pramenů podle pořadu jednotlivých článků Trąbových statut.¹ O statutech dále psal Péter

¹ ABRAHAM, Władysław. Statuta synodu prowincjonalnego w Kaliszu z r. 1420. In *Rozprawy i sprawozdania z posiedzień Wydziału historyczno-filozoficznego Akademii umiejętności*, 1888, roč. 22, s. 75-181.

Erdő v rámci souhrnné statě o kodifikacích hnězdenské, pražské a solnohradské církevní provincie.² Základní údaje o kodifikaci zahrnul Pavel Krafl do syntetické statě o legátských statutech promulgovaných pro Polsko a o polských provinciálních statutech³ a následně do monografie o polských provinciálních synodách.⁴ Konference věnovaná významné osobnosti arcibiskupa Mikuláše Trąby se stala pro Wojciecha Góralského příležitostí k novému shrnutí.⁵ Kodifikaci se nakonec věnoval ve své stati zaměřené na Trąbovy synodální aktivity Leszek Zygnier.⁶ Vybrané rukopisy s opisy statut nacházejícími se ve Vratislavi analyzovali Adam Vetulani⁷ a Karol Głombiowski,⁸ silesiakální rukopis uložený v Berkeley P. Erdő.⁹ Naposledy několik rukopisů s Trąbovou kodifikací připomíná Jerzy Kaliszuk.¹⁰ Statuta byla zpřístupněna v precizní kritické edici Jana Fijałka a Adama Vetulaniho, s využitím materiálů dříve shromážděných Bolesławem Ulanowskim.¹¹

Naším cílem bude popsat výtah ze statut, který se nachází v rukopise sign. 108 někdejší Mikulovské dietrichštejské knihovny, dnes uloženém v Moravské zemské knihovně v Brně.¹² Rukopis byl katalogizován Bedou Dudíkem, který

² ERDŐ, Péter. Synodalbücher der Kirchenprovinzen von Gnesen, Prag und Salzburg. Zu den Erscheinungsformen einer spätmittelalterlichen literarischen Gattung. In *Rivista Internazionale di Diritto Comune*, 1999, roč. 10, s. 9–36.

³ KRAFL, Pavel. Legátská statuta pro Polsko a provinciální statuta Hnězdna do konce 15. století. In *Sborník archivních prací*, 2001, roč. 51, s. 395–438 (o statutech s. 406–407, 431–433).

⁴ KRAFL, Pavel Otmar. *Polské provinciální synody 13.–15. století*. Práce Historického ústavu AV ČR, řada A Monographia, sv. 70. Praha: Historický ústav, 2016, s. 68–69, 120–122, 147–148.

⁵ GÓRALSKI, Wojciech. Statuty arcibiskupa Mikołaja Trąby. In KIRYK, Feliks (ed.). *Mikołaj Trąba mąż stanu i prymas Polski. Materiały z Konferencji Sandomierz 13–14 czerwca 2008 roku*. Kraków: Oficyna Wydawnicza-Drukarska Secesja, 2009, s. 139–150.

⁶ ZYGNIER, Leszek. Działalność synodalna arcibiskupa Mikołaja Trąby. In Czaja, Roman – Kopiński, Krzysztof (eds.). *Piśmiennosc pragmatyczna – edytorstwo źródeł historycznych – archiwistyka*. Studia ofiarowane Profesorowi Tandeckiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin. Toruń: Towarzystwo Naukowe w Toruniu, 2015, s. 213–231.

⁷ VETULANI, Adam. Wrocławskie rękopisy statutów Mikołaja Trąby. In *Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa naukowego*, 1948, roč. 3, s. 251–253.

⁸ GŁOMBIEWSKI, Karol. Nieznany śląski rękopis statutów Mikołaja Trąby. In *Sobótka*, 1950, roč. 5, s. 163–171; GŁOMBIEWSKI, K. Nieznany śląski rękopis statutów Mikołaja Trąby. Wrocław: Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, 1951.

⁹ ERDŐ, Péter. Unterricht des Partikularkirchenrechts im Spätmittelalter. Anmerkungen zu einer schlesischen Handschrift (Berkeley, Robbins Collection MS 3). In Nagy, M. – Jónásik, L. – Madas, E. – Sarbak, G. (eds.). „swer sinen vriunt behaltet, daz ist lobelich“. Festschrift für András Vizkelety zum 70. Geburtstag. Piliscsaba – Budapest: Katholische Péter-Pazmány-Universität, Philosophische Fakultät, 2001, s. 205–222.

¹⁰ KALISZUK, Jerzy. Texts of synodal statutes in social communication of late medieval Poland – as exemplified by the Wieluń-Kalisz statutes od Mikołaj Trąba. In Bracha, Krzysztof – Kras, Paweł (eds.). *Przestrzeń religijna Europy Środkowo-Wschodniej w średniowieczu / Religion Space of East-Central Europe in the Middle Ages*. Warszawa: Wydawnictwo DiG, 2010, s. 71–76.

¹¹ FIJAŁEK, Jan – VETULANI, Adam – ULANOWSKI, Bolesław (eds.). *Statuty synodalne Wieluńsko-Kaliskie Mikołaja Trąby z r. 1420. Studya i Materyały do Historji Ustawodawstwa synodalnego w Polsce 4*. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1915–1920–1951.

¹² Moravská zemská knihovna v Brně (dále MZK Brno), Mikulovská dietrichštejská knihovna (dále Mk), sign. 108.

ovšem výtah ze statut nezmiňuje,¹³ a Adolfem Paterou, který uvádí incipit textu bez identifikace.¹⁴ Moderní podrobný popis obsahu rukopisu včetně identifikace zmíněného textu zpracoval Vladislav Dokoupil.¹⁵ Editoři provinciálních statut z roku 1420 výtah v rukopise Mikulovské dietrichštejské knihovny nezaregistrovali.¹⁶ Přítomnost výtahu ze statut v rukopise stručně zaznamenává Wojciech Mrozowicz.¹⁷

Rozsáhlá statuta byla publikována arcibiskupem Mikulášem Trąbou na provinciální synodě v Kališi dne 25. září 1420. Jsou systematicky uspořádána podle systému knih Liber extra. Mají charakter kodifikace, představují završení kodifikačního úsilí polských metropolitů. Jsou výlučná, derogují starší provinciální statuta Trąbových předchůdců. Za souhlasu papežů Jana XXIII. a Martina V. Mikuláš Trąba zasáhl i do legátských statut, která byla pro polskou církevní provincii promulgována a která též pozbývají platnost. Kodifikace je současně novým zpracováním ustanovení starších statut, která ovlivnila její textovou podobu. Lze se v ní setkat s ustanoveními statut papežských legátů Jakuba z Liege (1248), Guida (1267), Filipa z Fermo (1279) a Gentila (1309), ustanoveními provinciálních statut Jindřicha Kietlicze (kol. 1217), Pełky (1233), Januše (1262), Jakuba Świnky (1285), Janislava (1326), Jaroslava Skotnického (1357), Mikuláše Kurowského (1406). Ze starších statut byla opomenuta ustanovení, která měla charakter více liturgický než právní, dále příležitostné a neaktuální statuty.¹⁸ Naproti tomu byla dodána řada ustanovení nových, zmínit lze např. herezi a zejména opatření proti husitství.¹⁹ Rukopisy s opisy kodifikace lze v současnosti nalézt v rukopisných sbírkách a knihovnách na území dnešního Polska, Maďarska, Německa, Ukrajiny a Česka.²⁰

Rukopis Mk 108 byl původně označen signaturou II 24. Pochází pravděpodobně z let 1440–1460, je papírový, rozměry jsou 16,5+10,5 cm. Obsahuje 309 folií, složen je z desítilistových až čtyřřadvacítilistových složek. Původní vazba se

¹³ DUDÍK, Beda. Handschriften der fürstlich Dietrichstein'schen Bibliothek in Nikolsburg in Mähren. In Archiv für Österreichische Geschichte, 1868, sv. 39, s. 418–534, popis rukopisu na s. 470–472.

¹⁴ PATERA, Adolf. Bohemika knížecí dietrichstejské knihovny v Mikulově. Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1915, s. 36–41, na s. 38 popis f. 124a–140a rukopisu, na kterých se nachází statuta z roku 1420.

¹⁵ DOKOUPIL, Vladislav. Soupis rukopisů Mikulovské dietrichstejské knihovny. Soupisy rukopisných fondů Univerzity v Brně 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958, s. 190–202.

¹⁶ Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. XXX–CXXXI.

¹⁷ MROZOWICZ Wojciech. Wokół przeniesienia klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna z Nowogrodu Bobrzańskiego do Żagania (w świetle nieznanego dokumentu z 20 IX 1284 r.). In Derwich, Marek – Mrozowicz, Wojciech – Żerelik, Rościsław (eds.). Memoriae amici et magistri. Studia historyczne poświęcone pamięci Prof. Wacława Korty (1919–1999). Wrocław: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, 2001, s. 104–105. Od Mrozowicze informací přebírá KALISZUK, ref. 10, s. 71.

¹⁸ ABRAHAM, ref. 1, s. 91–181; KRAFL, ref. 3, s. 406–407; KRAFL, ref. 4, s. 68–69; ERDŐ, ref. 2, s. 12–17.

¹⁹ Viz KRAFL, Pavel. Opatření proti šíření husitství v provinciálním zákonodárství hnězdenských arcibiskupů z let 1420–1435. In Teologická reflexe 2000, roč. 6, s. 58–62.

²⁰ FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. XXX–CXXXI; VETULANI, ref. 7; GŁOMBIOWSKI, ref. 8.

skládá z dřevěných desek, které jsou potažené světlou kůží, přítomny jsou dvě spony (restaurovány). Jako předsádky slouží dvě malé části téže pergamenové listiny a části z tří různých latinských pergamenových rukopisů. Texty byly psány různými písařskými rukami, některé patrně již z počátku 15. století. Foliace je novodobá.²¹ Rukopis má ryze bohemikální charakter, obsahuje převážně teologické texty. Jedná se o traktáty a listy Jana Husa, traktáty Jakoubka ze Stříbra a další teologické texty, vybrané biblické texty, náboženské písně. Skromně jsou zastoupeny právní texty, přítomny jsou soupisy záležitostí vyhrazených k absoluci biskupovi a papeži, titul *De regulis iuris* páté knihy Liber sextus, výtah z hnězdenských provinciálních statut z roku 1420 a dále například listinu týkající se přenesení kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina do Zaháně.²²

Výtah z Trábových statut se nachází na f. 124r–137v, na f. 138r–139v bezprostředně následuje zmíněný titul *De regulis iuris*, za nímž je ještě připojen rejstřík k výtahu statut (f. 139v–140r). Texty jsou psány gotickou kurzívou. Výtah ze statut začíná na f. 124r, není nadepsán. Jednotlivé názvy článků jsou červeně orámovány. Červeně jsou zvýrazněny iniciálky. Folia s textem výtahu jsou na levém vnějším okraji nahoře označena písmeny abecedy, značkami pro zkratky a koncovkami: A, B, C, D, E, Ff, G, H, I, K, L, M, M, N, P, Q, S, T, V, X, Y, Z, Et, Et cetero, Cetero, Con, Tur, Tor. Pro f. 129v a 130r písař zvolil stejné označení „M“; opis příslušného článku podle registru (*De statu monachorum et canonicorum regularium*) se nachází na obou foliích. Podobně u folií 135v a 136r, na nichž se rozkládá článek *De penis et remissionibus*, písař užil označení „Et cetero“, respektive „Cetero“. Specifikem písaře je častá záměna znělé a neznělé souhlásky (např. „puppllice“ namísto „publice“, „puppliacio“ namísto „publicacio“, „sicud“ namísto „sicut“ apod.).

Místy text výtahu ze statut představuje doslovný přepis vybraných částí kodifikace (případně s drobnými gramatickými odlišnostmi), jinde se textově odlišuje, v jednotlivých případech i obsahově. Některé z článků statut nejsou ve výtahu v rukopise Mk 108 zastoupeny,²³ jmenovitě čl. I/5 *De supplenda negligentia prelatorum*, čl. II/4 *De sequestracione fructuum* a čl. III/15 *De capellis monachorum*.²⁴ V případě několika článků je jejich výtah v rukopise Mk 108 spojen s článkem předcházejícím (není uvedena rubrika).²⁵ Jedná se o články II/3a *De sabbatizacione*,²⁶ III/10 *De anno gracie*,²⁷ V/2 *Ne prelati suas vices sub annuo censu exponant*,²⁸ V/5 *Remedia contra hereticos*,²⁹ V/14 *De penis*.³⁰ Naopak část článku V/8 *De raptoribus*³¹ je oddělena a figuruje pod samostatnou rubrikou *De manifesta ecclesie*

²¹ DOKOUPIL, ref. 15, s. 190, 202.

²² Tamtéž, s. 190–202.

²³ Podle edice FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11.

²⁴ Srov. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 25–26, 39–40, 68.

²⁵ I zde ve srovnání s edicí FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11.

²⁶ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 127r. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 39.

²⁷ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 129r. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 57–58.

²⁸ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 133r. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 91.

²⁹ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 133v. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 94–96.

³⁰ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 135v. FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 108–110.

³¹ FIJÁLEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 98–100.

offensa.³² Výtah z části textu, která je v edici J. Fijačka a A. Vetulaniho součástí čl. III/4 *De institutionibus*,³³ je v rukopise spojena s předchozím článkem III/3 *De clericis non residentibus*.³⁴

Do výtahu jsou zahrnuty odkazy na papežské dekretály zahrnuté do veřejných sbírek Liber extra, Liber sextus a Clementinae a do soukromé sbírky Extravagantes Iohannis XXII. Odkaz nalezneme v článku *De clericis non residentibus* výtahu v rukopise Mk 86, v úseku, který je ve statutech součástí článku III/4 *De institutionibus*, jak bylo výše naznačeno. Vydavatel zde příkazuje dodržovat poslední kapitolu titulu *De electione et electi potestate* první knihy Liber sextus³⁵ a třetí kapitolu titulu *De clandestina desponsatione* čtvrté knihy Liber extra.³⁶ Ve výtahu z článku III/10 *De anno gracie* (který je v rukopise Mk 86 připojen k výtahu z předchozího článku statut III/9 *De testamentis et ultimis voluntatibus*), je příkaz dodržovat dekretál Jana XXII. s incipitem *Suscepti regiminis* zahrnutý do prvního titulu *De electione et electi potestate* Extravagant jmenovaného pontifika.³⁷ Výtah z článku III/23 *De immunitate ecclesiarum* obsahuje odkazy na troje dekretály. V prvním případě jde o příkaz publikovat čtvrtou kapitolu s incipitem *Quoniam ut intellegimus* z titulu *De immunitate ecclesiarum, cemeteriorum et aliorum locorum religiosorum* třetí knihy Liber sextus.³⁸ Publikován a dodržován má být dále dekretál s incipitem *Quamquam* z titulu *De censibus, exactionibus et procuracionibus* třetí knihy Liber sextus³⁹ a dekretál s incipitem *Presenti* stejnojmenného titulu Klementín.⁴⁰ Podle článku V/16 *De sententia excommunicationis* mají soudci dodržovat kapitolu s incipitem *Sacro approbante concilio* titulu *De sententia excommunicationis* páté knihy Liber extra.⁴¹

Rejstřík výtahu ze statut začíná na f. 139v rukopisu (v dolní polovině folia), text je zapsán ve dvou sloupcích oddělených čarou, pokračuje na f. 140r, kde je jeden sloupec přiřazený k levému okraji folia. Majuskulní písmena označující jednotlivá folia registru jsou umístěna na vnějších okrajích sloupců, směrem k vnějšímu okraji folia a směrem ke hřbetu. Pouze u folia „A“ je označení z obou stran textu. Čarami je naznačeno rozpětí titulů článků, na které se písmeno vztahuje. Samotný rejstřík je soupisem rubrik článků statut podle výtahu v rukopise.

Výtah z provinciálních statut hnězdenského arcibiskupa Mikuláše Tráby z roku 1420 představuje bezpochyby zajímavou památkou. Většina textů statut se dochovala jako celistvý opis, excerpty jsou méně frekventovány. Neobvyklá je též přítomnost textu církevněprávní památky v rukopise zahrnujícím převážně traktáty teologů husitské orientace, byť i u reformních teologů je doložena

³² MZK Brno, sign. Mk 108, f. 134r–134v.

³³ FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 49.

³⁴ MZK Brno, sign. Mk 108, f. 128r.

³⁵ VIo 1.6.47. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

³⁶ X 4.3.3. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

³⁷ Extravag. Iohannis XXII 1.2. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

³⁸ VIo 3.23.4. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

³⁹ VIo 3.20.4. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

⁴⁰ Clem 3.13.3. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 127.

⁴¹ X 5.39.48. Srov. FIJAŁEK – VETULANI – ULANOWSKI, ref. 11, s. 128.

znalost kanonického práva a užívání kanonickoprávních sbírek.⁴² Neobvyklá je přítomnost textu výtahu v rukopise bohemikálního charakteru. Můžeme toliko spekulovat o vazbách majitele rukopisu, který výtah pořídil, na Slezsko, které bylo součástí hnězdenské církevní provincie, nebo přímo na Polsko. Ve prospěch slezské varianty vypovídá výše připomenutá listina týkající se slezských řeholních kanovníků. Excerpt majiteli nenahradil samotná statuta, nicméně mu poskytl orientaci v obsahu a mnohých ustanoveních. Vyhotovený rejstřík prozrazuje záměr aktivně užívat text výtahu.

Seznam použitých pramenů a literatury:

Archivy:

Moravská zemská knihovna v Brně, Mikulovská dietrichštejská knihovna, ms. sign. Mk 108.

Publikované prameny:

FIJAŁEK, Jan – VETULANI, Adam – ULANOWSKI, Bolesław (eds.). Statuty synodalne Wieluńsko-Kaliskie Mikołaja Trąby z r. 1420. Studya i Materyały do Historji Ustawodawstwa synodalnego w Polsce 4. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1915–1920–1951.

FRIEDBERG, Aemilius. Corpus iuris canonici, I.–II. Graz: Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, 1959.

Monografie a sborníky jako celek:

DOKOUPIL, Vladislav. Soupisy rukopisů Mikulovské dietrichsteinské knihovny. Soupisy rukopisných fondů Univerzitní knihovny v Brně 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958.

GŁOMBIEWSKI, Karol. Nieznany śląski rękopis statutów Mikołaja Trąby. Wrocław: Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, 1951.

KRAFL, Pavel Otmar. Polské provinciální synody 13.–15. století. Práce Historického ústavu AV ČR, řada A Monographia, sv. 70. Praha: Historický ústav, 2016.

PATERA, Adolf. Bohemika knížecí dietrichsteinské knihovny v Mikulově, Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1915.

Studie a články v časopisech a sbornících, kapitoly v kolektivních monografiích:

ABRAHAM, Władysław. Statuta synodu prowincjonalnego w Kaliszu z r. 1420. In Rozprawy i sprawozdania z posedzeń Wydziału historyczno-filozoficznego Akademii umiejętności, 1888, roč. 22, s. 75–181.

DUDÍK, Beda. Handschriften der fürstlich Dietrichstein'schen Bibliothek in Nikolsburg in Mähren. In Archiv für Österreichische Geschichte 1868, sv. 39, s. 418–534.

⁴² Srov. KEJŘ, Jiří. Pronikání kanonického práva do středověkého českého státu. In Revue církevního práva, 1997, sv. 8, č. 3, s. 147; KEJŘ, Jiří. Jan Hus jako právní myslitel. In LÁŠEK, Jan Blahoslav (ed.). Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi. Sborník z mezinárodního symposia, konaného 22.–26. září 1993 v Bayreuthu, SRN. Praha: Česká křesťanská akademie ve spolupráci s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy, 1995, s. 197–198, 201; KRAFL, Pavel. Církevní právo v Čechách a na Moravě ve 13.–15. století. In KRAFL, P. (ed.). Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII–XV. Práce Historického ústavu AV ČR, řada C Miscellanea, sv. 19. Praha: Historický ústav AV ČR, 2008, s. 99, 121.

- ERDŐ, Péter. Synodalbücher der Kirchenprovinzen von Gnesen, Prag und Salzburg. Zu den Erscheinungsformen einer spätmittelalterlichen literarischen Gattung. In *Rivista Internazionale di Diritto Comune*, 1999, roč. 10, s. 9–36.
- ERDŐ, Péter. Unterricht des Partikularkirchenrechts im Spätmittelalter. Anmerkungen zu einer schlesischen Handschrift (Berkeley, Robbins Collection MS 3). In Nagy, M. – Jónácsik, L. – Madas, E. – Sarbak, G. (eds.). „swer sinen vriunt behaltet, daz ist lobelich“. Festschrift für András Vizkelety zum 70. Geburtstag. Piliscsaba – Budapest: Katholische Péter-Pazmány-Universität, Philosophische Fakultät, 2001, s. 205–222.
- GŁOMBIEWSKI, Karol. Nieznany śląski rękopis statutów Mikołaja Trąby. In *Sobótka* 1950, roč. 5, s. 163–171.
- GÓRALSKI, Wojciech. Statuty arcibiskupa Mikołaja Trąby. In KIRYK, Feliks (ed.). Mikołaj Trąba mąż stanu i prymas Polski. Materiały z Konferencji Sandomierz 13–14 czerwca 2008 roku. Kraków: Oficyna Wydawniczo-Drukarska Secesja, 2009, s. 139–150.
- KALISZUK, Jerzy. Texts of synodal statutes in social communication of late medieval Poland – as exemplified by the Wieluń-Kalisz statutes of Mikołaj Trąba. In Bracha, Krzysztof – Kras, Paweł (eds.). *Przestrzeń religijna Europy Środkowo-Wschodniej w średniowieczu / Religion Space of East-Central Europe in the Middle Ages*. Warszawa: Wydawnictwo DiG, 2010, s. 67–78.
- KEJŘ, Jiří. Jan Hus jako právní myslitel. In LÁŠEK, Jan Blahoslav (ed.). *Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi. Sborník z mezinárodního symposia, konaného 22.–26. září 1993 v Bayreuthu, SRN*. Praha: Česká křesťanská akademie ve spolupráci s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy, 1995, s. 197–207.
- KEJŘ, Jiří. Pronikání kanonického práva do středověkého českého státu. In *Revue církevního práva*, 1997, sv. 8, č. 3, s. 137–155.
- KRAFL, Pavel. Opatření proti šíření husitství v provinciálním zákonodárství hnězdenských arcibiskupů z let 1420–1435. In *Teologická reflexe* 2000, roč. 6, s. 58–62.
- KRAFL, Pavel. Legátská statuta pro Polsko a provinciální statuta Hnězdna do konce 15. století. In *Sborník archivních prací* 2001, roč. 51, s. 395–438.
- KRAFL, Pavel. Církevní právo v Čechách a na Moravě ve 13.–15. století. In KRAFL, P. (ed.). *Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII–XV*. Práce Historického ústavu AV ČR, řada C Miscellanea, sv. 19. Praha: Historický ústav AV ČR, 2008, s. 81–123.
- MROZOWICZ Wojciech. Wokół przeniesienia klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna z Nowogrodu Bobrzańskiego do Żagania (w świetle nieznanego dokumentu z 20 IX 1284 r.). In Derwich, Marek – Mrozowicz, Wojciech – Żerelik, Rościślaw (eds.). *Memoriae amici et magistri. Studia historyczne poświęcone pamięci Prof. Wacława Korty (1919–1999)*. Wrocław: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, 2001, s. 101–108.
- VETULANI, Adam. Wrocławskie rękopisy statutów Mikołaja Trąby. In *Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa naukowego*, 1948, roč. 3, s. 251–253.
- ZYGNER, Leszek. Działność synodalna arcibiskupa Mikołaja Trąby. In Czaja, Roman – Kopiński, Krzysztof (eds.). *Piśmienność pragmatyczna – edytorstwo źródeł historycznych – archiwistyka. Studia ofiarowane Profesorowi Tandeckiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin*. Toruń: Towarzystwo Naukowe w Toruniu, 2015, s. 213–231.

Počet slov: 3 156

Počet znakov vrátane medzier: 22 398